

Ketenmonitor Wvggz

1^e halfjaar 2021

Uitgave: september 2021

Contact: ketenbureauwvggz@minvws.nl

Inhoud

Inleiding	1
1. Crisismaatregel	2
1.1 Aantal beschikkingen en genomen Crisismaatregelen	2
1.2 Politie- en justitiële gegevens en historisch overzicht	3
1.3 Horen van de betrokkene	5
2. Voortzettingen	7
2.1 Aantallen VCM.....	7
2.2 Crisismaatregel en voortzettingen CM	8
3. Zorgmachtigingen.....	10
3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtigingen	10
3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging.	13
3.3 Verkennend onderzoek	18
3.4 Zorgmachtigingen onder de Wet forensische zorg.....	21
3.5 Beëindigingen van verplichte zorg	21
3.6 Eigen plan van aanpak	22
3.7 Aantal personen en aantal machtigingen per persoon.....	23
3.8 Doorlooptijden voorbereiding verzoekschrift zorgmachtiging.....	24
4. Patiëntenvertrouwenspersoon	30
4.1 Inzet PVP.....	30
5. Familievertrouwenspersoon	34
6. Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	36

Inleiding

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is op 1 januari 2020 in werking getreden. De verplichte zorg aan mensen met een psychische stoornis wordt sinds die datum verleend op grond van de nieuwe wetgeving. Dat betekent onder meer dat er meer aandacht is voor de wensen en voorkeuren van betrokkene en dat de familie beter wordt betrokken. Ook geeft de wet aan dat verplichte zorg een uiterste middel is. Alleen als een betrokkene een gevaar vormt voor zichzelf of iemand anders, mag verplichte zorg worden geleverd. Dit moet dan zoveel mogelijk op maat gebeuren en zo snel mogelijk worden afgebouwd.

Ketenpartijen hebben behoefte aan inzicht in de uitvoering van de wet. Het Ketencoördinatieteam (KCT) maakt samen met de ketenpartners elk kwartaal deze landelijke ketenmonitor. De cijfers uit de ketenmonitor worden ook gebruikt voor de wetsevaluatie waarvan de eerste fase eind 2021 is afgerond, en de 2^e fase medio 2022.

De cijfers hebben betrekking op (het proces van) het afgeven van machtigingen en maatregelen en gaan niet over de daadwerkelijk verleende verplichte zorg. Daarover rapporteren zorgaanbieders en de IGJ.

De monitor is samengesteld op basis van bijdragen van de rechtspraak, de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG), de stichting patiëntenvertrouwenspersonen (StPVP), het Openbaar Ministerie (OM) en de Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen (LSFvp). Deze monitor betreft de maanden januari tot en met juni 2021.

Het jaar 2020 stond in het teken van de overgang van BOPZ naar Wvggz. In de ketenmonitor 2020 was een vergelijking opgenomen met de BOPZ. Vóór het einde van 2020 moesten alle lopende BOPZ machtigingen zijn omgezet naar de Wvggz. De vergelijking met de BOPZ is in deze monitor losgelaten. Er wordt nu volstaan met de vergelijking met de Wvggz in 2020.

De ontwikkelingen in het eerste halfjaar van 2021

Het aantal crisismaatregelen in het eerste halfjaar 2021 is lager dan in het eerste halfjaar van 2020. Dit is verklaarbaar omdat in de eerste maanden van 2020- net na inwerkingtreding van de wet- de CM, met opvolgend een voortzetting CM, een terugvaloptie was als een procedure voor een zorgmachtiging niet tijdig was opgestart. Verder valt bij de crisismaatregel op dat het percentage waarbij de psychiater politie-en justitiegegevens over de betrokkene opvraagt redelijk stabiel is op zo'n 10 %. Het opvragen van het historisch overzicht van machtigingen en maatregelen door de burgemeester is gedaald naar gemiddeld 2,3 %. Ten aanzien van het horen is te zien dat in maanden januari en februari 2021 naar verhouding iets minder betrokkenen zijn gehoord ten opzichte van het laatste kwartaal van 2020, maar dit na maart weer is gestegen. Gemiddeld is in het eerste halfjaar van 2021 41 % van de betrokkenen gehoord. Daarmee blijft het op het niveau van de laatste maanden van 2020.

Het aantal afgegeven zorgmachtigingen is hoog in januari 2021 en daalt daarna weer naar een gemiddeld niveau. Het hoge aantal in januari wordt veroorzaakt doordat eind 2020 veel aanvragen zijn ingediend voor Bopz-machtigingen die nog moesten worden omgezet naar de Wvggz. Ook werden machtigingen afgegeven aansluitend op de eerste Wvggz machtigingen die eind 2020/begin 2021 afliepen. Dit waren er veel omdat er eind 2019 ook een piek was ter voorbereiding op de Wvggz. De aantallen in mei en juni zijn praktisch gelijk zijn aan de aantallen in 2020. De verwachting is dat er in de zomer van 2021 (vanwege afgifte eerste zorgmachtigingen voor een halfjaar begin 2020, en vervolgens voor 1 of 2 jaar) ook een piek zichtbaar zal zijn. Het aantal schorsingen voor het eigen plan van aanpak is gedaald naar 495 maal. Dit was in het eerste halfjaar van 2020 645 maal.

Het niveau van aantallen crisismaatregelen en zorgmachtigingen in 2021 is een betere indicatie voor het structurele niveau dan de aantallen in 2020, de aantallen lijken zich te stabiliseren. In 2020 was er een overgangsfase en er zijn begin 2020 nog BOPZ machtigingen afgegeven.

1. Crisismaatregel

Een crisismaatregel kan worden genomen als het ernstige vermoeden bestaat dat het gedrag van een persoon onmiddellijk dreigend nadeel veroorzaakt als gevolg van een psychische stoornis. Een crisismaatregel wordt genomen door de burgemeester op basis van een medische verklaring van een psychiater. Daarbij krijgt de betrokkene de mogelijkheid om gehoord te worden. De psychiater heeft de mogelijkheid om politie-en justitiegegevens op te vragen bij het OM. De burgemeester heeft de mogelijkheid om de historie van machtigingen en maatregelen op te vragen. Een crisismaatregel duurt maximaal drie dagen (exclusief de extra dag(en) als deze eindigt in een weekend of op een feestdag).

1.1 Aantal beschikkingen en genomen Crisismaatregelen

In tabel 1.1 is weergegeven voor 2020 en het eerste halfjaar 2021:

1. Het totaal aantal beschikkingen van de burgemeester in het kader van de crisismaatregel. Dit getal omvat alle gestarte procedures voor een crisismaatregel, waarbij een burgemeester een beslissing heeft genomen op basis van een medische verklaring (kolom 1 voor 2020 en kolom 3 voor 2021)
2. Het aantal genomen crisismaatregelen (kolom 2 voor 2020 en kolom 4 voor 2021).

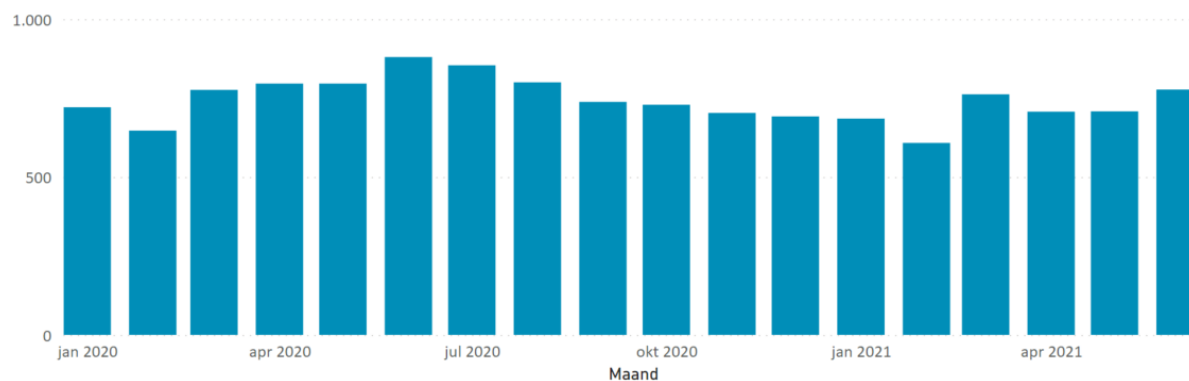
Tabel 1.1 Beschikkingen en genomen CM 2020 en 1^e halfjaar 2021¹

Jaar Maand ▲	2020		2021	
	1. Beschikking Crisismaatregelen	2. Genomen Crisismaatregelen	1. Beschikking Crisismaatregelen	2. Genomen Crisismaatregelen
januari	791	721	708	685
februari	694	647	618	608
maart	825	776	780	762
april	820	796	720	707
mei	814	796	725	708
juni	905	880	789	777
Subtotaal	4.849	4.616	4.340	4.247
juli	874	854		
augustus	810	800		
september	751	738		
oktober	739	729		
november	718	703		
december	706	692		
Subtotaal	4.598	4.516		
Totaal	9.447	9.132	4.340	4.247

¹ Gegevens vanuit VNG in juli 2021. Van een klein deel van de gemeenten (ca. 4%) zijn gegevens niet meegenomen, omdat deze gemeenten bezwaar hebben hiertegen. Door dat het een klein deel is kunnen de cijfers beschouwd worden als een goede weergave van de trend. Een inschatting op basis van OM-cijfers laat zien dat ca.150 genomen CM ontbreken jan t/m jun 2021.

Figuur 1.1 Genomen Crisismaatregelen 2020 en 1^e halfjaar 2021

Toelichting

Het aantal crisismaatregelen in het eerste halfjaar 2021 (4.247) is lager dan in het eerste halfjaar van 2020 (4.616). Dit is verklaarbaar omdat in de eerste maanden van 2020 de CM een terugvaloptie was als een procedure voor een zorgmachtiging niet tijdig was opgestart. Het aantal crisismaatregelen in het eerste halfjaar 2021 is waarschijnlijk een betere indicatie voor het structurele niveau.

Uit gegevens van de gemeenten blijkt verder dat het overgrote deel van de crisismaatregelen wordt genomen op basis van een medische verklaring waarin de onafhankelijk psychiater oordeelt dat de psychische stoornis en risico op ernstig nadeel aanwezig is (een "positieve" medische verklaring). Het verschil tussen totaal aantal beschikkingen (tabel 1.1, kolom 1 en 3), en de genomen crisismaatregelen (tabel 1.1, kolom 2 en 4) betreft de beschikkingen die niet hebben geleid tot een crisismaatregel, meestal omdat de medische verklaring "negatief" was. In het eerste halfjaar van 2021 is het 3 keer voorgekomen dat de medische verklaring "negatief" was en toch een CM is afgegeven. En verder blijkt dat de burgemeester de CM 15 keer heeft afgewezen na een "positieve" medische verklaring.

1.2 Politie- en justitiële gegevens en historisch overzicht

In voorbereiding op een crisismaatregel kan de burgemeester een historisch overzicht van machtigingen en maatregelen opvragen bij de officier van justitie en de psychiater kan politie- en justitiële gegevens opvragen. In de onderstaande tabellen is weergegeven hoe vaak dit is voorgekomen in 2020 (tabel 1.2) en in 2021 (tabel 1.3). Deze aantallen zijn afgezet tegen het totaal aantal beschikkingen, en zo is te zien bij welk percentage van de beschikkingen deze gegevens zijn opgevraagd (kolommen 2 en 4 in zowel tabel 1.2 als 1.3).

Tabel 1.2 Informatieverstrekking vanuit OM aan burgemeester en psychiater 2020. ²

Maand	Aanvraag historie burgemeester	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM	Maand	Aanvraag politie/justitiegegevens psychiater	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM
januari	90	11%	januari	93	12%
februari	81	12%	februari	102	15%
maart	59	7%	maart	67	8%
april	75	9%	april	111	14%
mei	64	8%	mei	126	15%
juni	70	8%	juni	120	13%
juli	56	6%	juli	108	12%
augustus	82	10%	augustus	110	14%
september	36	5%	september	65	9%
oktober	40	5%	oktober	87	12%
november	29	4%	november	58	8%
december	39	6%	december	55	8%
Totaal	721	8%	Totaal	1102	12%

Tabel 1.3 Informatieverstrekking vanuit OM aan burgemeester en psychiater 1^e halfjaar 2021.

Maand	Aanvraag informatieverstrekking Burgemeester	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM	Maand	Aanvraag politie/justitiegegevens psychiater	Verhouding aantal aanvragen t.o.v. aantal beschikkingen CM
januari	35	5%	januari	71	10%
februari	21	3%	februari	50	8%
maart	15	2%	maart	65	8%
april	10	1%	april	78	11%
mei	11	2%	mei	66	9%
juni	<10	1%	juni	75	10%
Totaal	100	2%	Totaal	405	9%

Te zien is dat in het eerste halfjaar van 2021 burgemeesters bij gemiddeld 2% van de beschikkingen historische gegevens opvragen. Daarmee is het percentage in het eerste halfjaar lager dan in de laatste maanden van 2020. Psychiaters hebben in het eerste halfjaar van 2021 bij gemiddeld 9% van de CM-beschikkingen politie- en justitiële gegevens opgevraagd. De informatieverstrekking aan de psychiater wijkt daarmee niet veel af van de laatste kwartaal van 2020.

² Gegevens zijn geleverd door het OM in juli 2021.

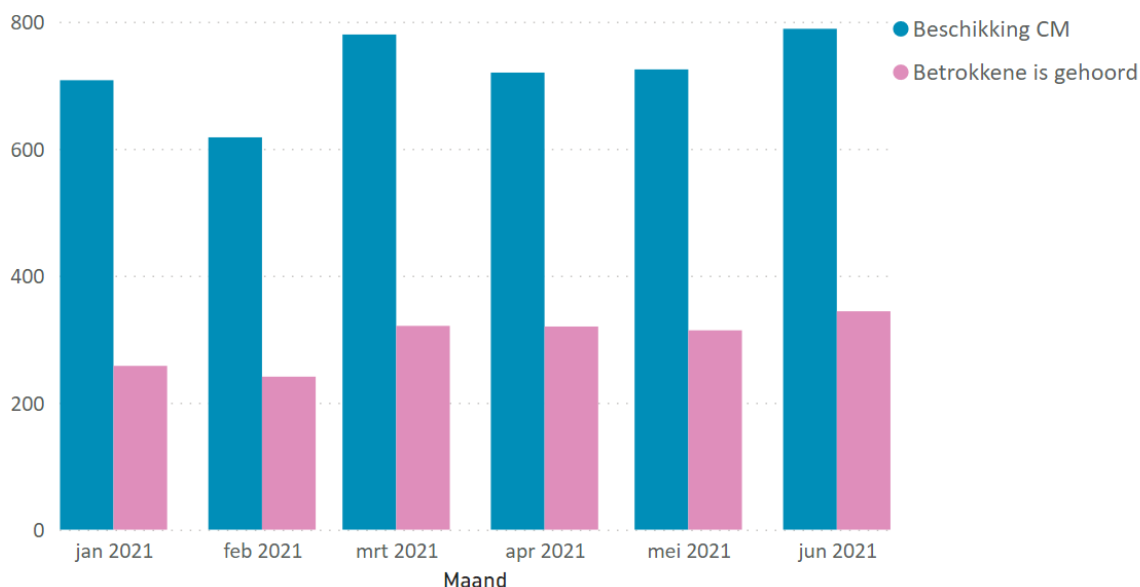
1.3 Horen van de betrokkene

Volgens de wet dient de burgemeester de betrokkene, zo mogelijk, in de gelegenheid te stellen om te worden gehoord. Om een goed beeld te kunnen geven van het aantal beschikkingen dat is afgegeven ten opzichte van het aantal betrokkenen dat daadwerkelijk is gehoord, wordt de procentuele verhouding weergegeven in kolom 4 van tabel 1.4 voor het jaar 2020 en in kolom 8 voor het jaar 2021.

Tabel 1.4 Het horen ³

Jaar	2020				2021			
	1. Beschikking CM	2. In staat bevonden en poging(en) tot horen gedaan	3. Betrokkene is gehoord	4. Verhouding aantal betrokkenen gehoord t.o.v. aantal beschikkingen	1. Beschikking CM	2. In staat bevonden en poging(en) tot horen gedaan	3. Betrokkene is gehoord	4. Verhouding aantal betrokkenen gehoord t.o.v. aantal beschikkingen
januari	791	571	469	59%	708	412	258	36%
februari	694	507	365	53%	618	369	241	39%
maart	825	529	395	48%	780	448	321	41%
april	820	503	347	42%	720	433	320	44%
mei	814	500	349	43%	725	424	314	43%
juni	905	537	393	43%	789	489	344	44%
juli	874	536	411	47%				
augustus	810	486	372	46%				
september	751	440	324	43%				
oktober	739	431	291	39%				
november	718	422	288	40%				
december	706	414	280	40%				
Totaal	9.447	5876	4.284	45%	4.340	2575	1.798	41%

Figuur 1.2 Betrokkenen die zijn gehoord ten opzichte van beschikkingen CM 1^e halfjaar 2021.

³Gegevens vanuit VNG in juli 2021. Gegevens van enkele gemeenten (4%) die bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering zijn niet meegenomen in de aantallen.

Toelichting

Het horen door de burgemeester vindt plaats nadat de psychiater een betrokkene heeft onderzocht voor de medische verklaring. Naar aanleiding van dat onderzoek kan de psychiater aangeven of de betrokkene in staat is om gehoord te worden. Als betrokkene in staat is om gehoord te worden, wordt er een poging (indien nodig meerdere pogingen) gedaan om te horen (kolom 2 in tabel 1.4). Gezien de omstandigheden waar in betrokkene zich bevindt is het echter niet in alle gevallen mogelijk betrokkene daadwerkelijk te horen. Te zien is dat in maanden januari en februari 2021 naar verhouding iets minder betrokkenen zijn gehoord ten opzichte van het laatste kwartaal van 2020, maar dit na maart weer is gestegen. Gemiddeld is in het eerste halfjaar van 2021 41 % van de betrokkenen gehoord. Daarmee blijft het op het niveau van het laatste kwartaal van 2020.

2. Voortzettingen

Een voortzetting van een crisismaatregel (VCM) wordt aangevraagd door een officier van justitie als deze oordeelt dat de grondslag voor de crisismaatregel, het risico op onmiddellijk dreigend ernstig nadeel voor betrokkene of voor een ander, nog steeds aanwezig is. Als de rechter oordeelt dat een crisismaatregel nog noodzakelijk is dan kan de rechter de crisismaatregel maximaal 3 weken voortzetten. Daarna stopt de maatregel, tenzij de officier van justitie voor het einde ervan een verzoek bij de rechter indient voor een zorgmachtiging die aansluit op de VCM. Of de VCM kan op basis van artikel 7.10 al eerder zijn beëindigd door de geneesheer-directeur.

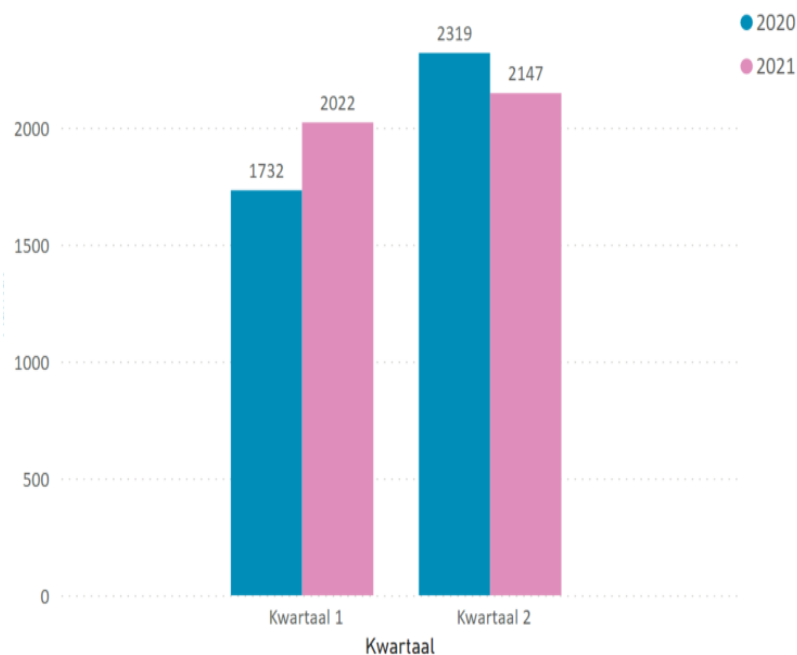
2.1 Aantallen VCM

In tabel 2.1 is weergegeven:

1. Het aantal beschikkingen Voortzettingen CM (VCM) onder de Wvvgz 2020, in kolom 1.
2. Het aantal beschikkingen Voortzettingen CM (VCM) onder de Wvvgz 2021, in kolom 2.

Tabel 2.1 Aantal beschikkingen Voortzetting Crisismaatregelen 2020 en 1^e halfjaar 2021⁴

Voortzetting Crisismaatregel		
Maand	2020	2021
januari	389	623
februari	636	666
maart	707	733
april	742	739
mei	737	651
juni	840	757
Subtotaal	4051	4169
juli	982	
augustus	788	
september	713	
oktober	738	
november	604	
december	755	
Subtotaal	4580	
Totaal	8631	4169

Figuur 2.1 Beschikkingen VCM januari tot en met juni 2020 en 2021

⁴ Gegevens zijn in juli 2021 verkregen vanuit Rechtspraak. De getoonde aantallen betreffen de beschikkingen die de rechter afgeeft ten behoeve van een voortzetting crisismaatregel, en bevatten zowel de toegewezen als de afgewezen VCM. Het percentage afgewezen voortzettingen CM wordt ingeschat op 20%, op basis van OM-cijfers.

Toelichting

De aantallen van het eerste halfjaar 2021 zijn afgezet tegen de aantallen in 2020. In het eerste halfjaar van 2020 zijn 4051 voortzettingen afgegeven, in het eerste halfjaar van 2021 4.169. Vooral in januari 2020 maar ook in februari en maart zijn er, naast voortzettingen CM (Wvvgz), ook voortzettingen IBS (BOPZ) afgegeven, die niet in de tabel zijn opgenomen. Het aantal VCM was in die maanden dan ook relatief laag, dat is terug te zien in figuur 2.1. In tabel 2.1 is te zien dat de aantallen in het tweede kwartaal van 2021 lager liggen dan in het tweede kwartaal van 2020. Dit verschil is verklaarbaar omdat CM mét voortzetting CM als terugvaloptie is benut in het overgangsjaar 2020. Het aantal VCM in het eerste halfjaar 2021 is waarschijnlijk een betere indicatie voor het structurele niveau.

2.2 Crisismaatregel en voortzettingen CM

Een officier van justitie start de voorbereiding voor een voortzetting crisismaatregel en dient het verzoekschrift in bij de rechter als deze van oordeel is dat hiervoor een grondslag is.

In tabel 2.2 en 2.3 is weergegeven:

1. Het aantal crisismaatregelen dat door de burgemeester genomen is, in kolom 1.
2. Het aantal afgegeven beschikkingen Voortzettingen CM (VCM), in kolom 2
3. Het percentage van de CM waar een beschikking VCM is afgegeven, in kolom 3.

Tabel 2.2 Verhouding tussen genomen CM en VCM 2020⁵

Maand	1. Aantal genomen Crisismaatregelen	2. Afgegeven VCM	3. % verhouding tussen genomen CM en VCM
januari	721	389	54%
februari	647	636	98%
maart	776	707	91%
april	796	742	93%
mei	796	737	93%
juni	880	840	95%
juli	854	982	115%
augustus	800	788	99%
september	738	713	97%
oktober	729	738	101%
november	703	604	86%
december	692	755	109%
Totaal	9.132	8.631	94%

⁵ Gegevens in kolom 1 zijn verkregen van de VNG. Van een klein deel van de gemeenten (ca. 4%) zijn gegevens niet meegenomen, omdat deze gemeenten bezwaar hebben hiertegen. Gegevens in kolom 2 zijn verkregen van de rechtspraak in juli 2021.

Tabel 2.3 Verhouding tussen genomen CM en VCM 1^e halfjaar 2021⁶

Maand	1. Aantal genomen Crisismaatregelen	2. Afgegeven VCM	3. % verhouding tussen genomen CM en VCM
januari	685	623	91%
februari	608	666	110%
maart	762	733	96%
april	707	739	105%
mei	708	651	92%
juni	777	757	97%
Totaal	4.247	4.169	98%

In tabel 2.3 is te zien dat in het eerste halfjaar van 2021 gemiddeld 98 % van de crisismaatregelen is voortgezet en wijkt daarmee niet veel af van het percentage in 2020. Een percentage bóven de 100 % in een bepaalde maand kan verklaard worden doordat een deel van de gemeenten geen toestemming geeft om gegevens door te geven voor de monitor. Daarnaast kan er sprake zijn van overloop uit de vóórgaande maanden (voorzettingen van CM die bijvoorbeeld eind januari genomen zijn waarvan in februari de voortzettingen wordt toegewezen).

Tabel 2.4 Bij OM in voorbereiding genomen VCM en bij rechter ingediende VCM⁷ 1^e halfjaar 2021

Maand	1. In voorbereiding genomen verzoekschriften voortzetting CM	2. Bij rechter ingediende verzoekschriften voortzetting CM
januari	669	657
februari	650	624
maart	815	766
april	718	679
mei	725	688
juni	816	779
Totaal	4.393	4.193

Toelichting

In tabel 2.4. is zichtbaar dat er 200 verzoeken om voortzetting minder bij de rechter zijn ingediend, dan bij het OM in voorbereiding zijn genomen. Dit kunnen niet ontvankelijke aanvragen en nog onderhanden verzoekschriften betreffen. Doorgaans wordt voor crisismaatregelen een verzoekschrift voortzetting aangevraagd gezien de korte termijn, maar niet voor alle crisismaatregelen wordt een verzoekschrift ingediend. Het verschil tussen het aantal ingediende verzoekschriften VCM bij de rechter (kolom 2, tabel 2.4) en het aantal afgegeven beschikkingen VCM (kolom 2, tabel 2.3) wordt verklaard door onderhanden werk en intrekkingen door de OvJ.

⁶ Gegevens in kolom 1 zijn verkregen van de VNG. Van een klein deel van de gemeenten (ca. 4%) zijn gegevens niet meegenomen, omdat deze gemeenten bezwaar hebben hiertegen. Gegevens in kolom 2 zijn verkregen van de rechtspraak in juli 2021

⁷ Zie voetnoot 6

3. Zorgmachtigingen

Een zorgmachtiging is een machtiging van de rechter waarmee verplichte zorg op grond van de Wvvggz toegepast kan worden. Een zorgmachtiging is mogelijk als de betrokkene een psychische stoornis heeft die leidt tot ernstig nadeel voor zichzelf of voor een ander. Maar alleen als vrijwillige zorg niet mogelijk is, en verplichte zorg de enige manier is om het ernstig nadeel weg te nemen. In de zorgmachtiging staat welke vormen van verplichte zorg de zorgverleners kunnen toepassen. Het kan zijn dat iemand wordt opgenomen in een ggz-instelling. Maar verplichte zorg kan ook ambulante (thuis of poliklinisch) worden verleend. Betrokkenen kunnen verplichte zorg voorkomen door een eigen plan van aanpak te maken. Betrokkenen kunnen zelf aangeven welke verplichte zorg zij het minst schadelijk vinden voor zichzelf, door middel van een zorgkaart of een zelfbindingsverklaring. Het aantal zorgmachtigingen in het eerste halfjaar 2021 wordt vergeleken met het aantal zorgmachtigingen in 2020.

3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtigingen ⁸

In tabel 3.1 is weergegeven:

1. Het aantal afgegeven zorgmachtiging Wvvggz beschikkingen 2020, in kolom 1.
2. Het aantal afgegeven zorgmachtiging Wvvggz beschikkingen 1^e halfjaar 2021, in kolom 2

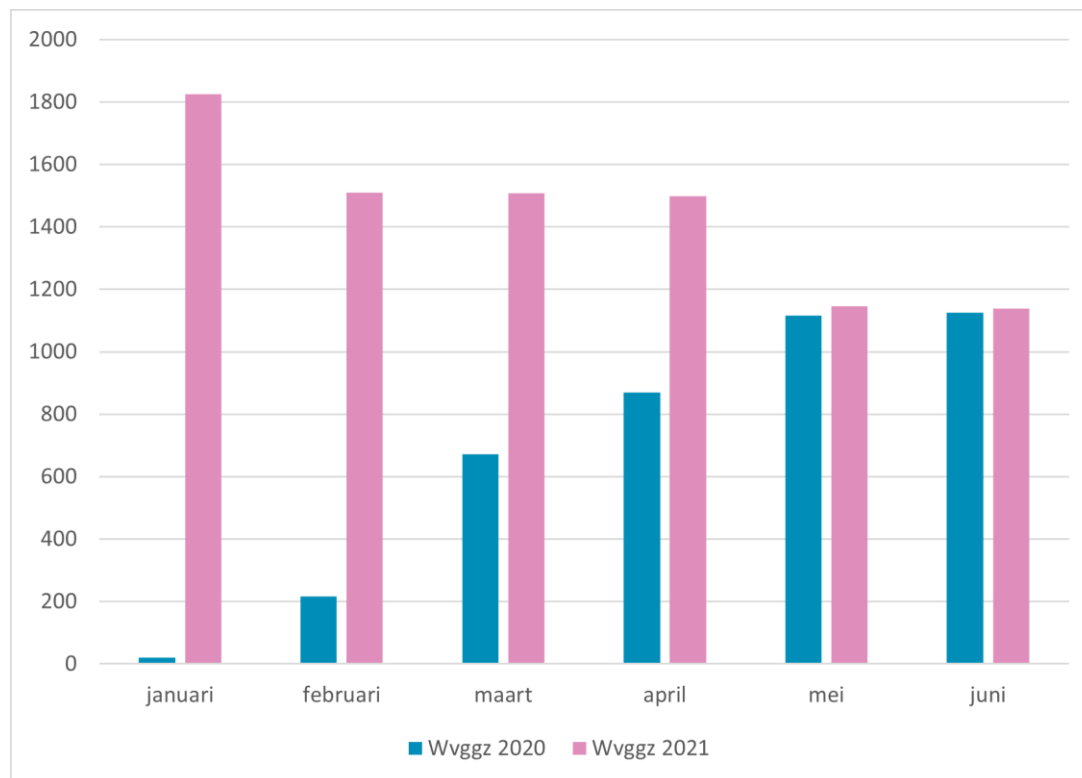
Tabel 3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtiging Wvvggz 2020 en 1^e halfjaar 2021

Maand	Zorgmachtigingen 2020	Maand	Zorgmachtigingen 2021
▲ januari	21	januari	1.826
februari	216	februari	1.509
maart	672	maart	1.508
april	870	april	1.498
mei	1.116	mei	1.145
juni	1.126	juni	1.139
Subtotaal	4.021	Subtotaal	8.625
juli	1.498		
augustus	1.548		
september	1.564		
oktober	1.680		
november	1.697		
december	2.198		
Subtotaal	10.185		
Totaal	14.206		8.625

⁸ Gegevens zijn verkregen vanuit de Rechtspraak in juli 2021. Dit is een optelsom van zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een crisismaatregel, wijziging zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging en zorgmachtiging op basis van een zelfbindingsverklaring, ambtshalve zorgmachtiging 2.3 Wfz en zorgmachtiging met toepassing van 2.3 Wfz. De getoonde aantallen betreffen de beschikkingen die de rechter afgeeft ten behoeve van een zorgmachtiging, en bevatten zowel de toegewezen als afgewezen zorgmachtigingen. Het percentage afgewezen zorgmachtigingen wordt ingeschat op ca. 5 %, op basis van OM-cijfers.

Figuur 3.1 Afgegeven beschikkingen zorgmachtiging januari tot en met juni 2020 en 2021

Toelichting

In het eerste halfjaar van 2020 zijn 4.021 zorgmachtigingen afgegeven, in het eerste halfjaar van 2021 waren het er 8.625. Het aantal afgegeven zorgmachtigingen is hoog in januari 2021 en daalt daarna weer naar een gemiddeld niveau. Het hoge aantal in januari wordt veroorzaakt doordat eind 2020 veel aanvragen zijn ingediend voor machtigingen die nog moesten worden omgezet naar de Wvggz. Ook werden machtigingen afgegeven aansluitend op de eerste Wvggz machtigingen die eind 2020/begin 2021 afliepen. Dit waren er veel omdat er eind 2019 ook een piek was ter voorbereiding op de Wvggz. De aantallen in mei en juni zijn praktisch gelijk zijn aan de aantallen in 2020. De verwachting is dat er in de zomer van 2021 (vanwege afgifte eerste zorgmachtigingen voor een halfjaar begin 2020, en vervolgens voor 1 of 2 jaar) ook een piek zichtbaar zal zijn.

De verwachting is dat de pieken in december/januari en halverwege het jaar zich ook de komende jaren voordoen vanwege het voor één jaar of 2 jaar afgeven van zorgmachtigingen, en langzaam wegebden.

Het aantal zorgmachtigingen in 2021 is een betere indicatie voor het structurele niveau dan het aantal in 2020, de aantallen lijken zich te stabiliseren. In 2020 was er een overgangsfase en er zijn begin 2020 nog BOPZ-machtigingen afgegeven.

Aanleidingen voor een zorgmachtiging

Onder de Wvggz zijn er verschillende aanleidingen om een zorgmachtiging af te geven. In tabel 3.2 en 3.2 zijn deze uitgesplitst. In de eerste kolom zijn de wijzigingen weergegeven. Dit betreft wijzigingen van bestaande zorgmachtigingen. In de tweede kolom staan de zorgmachtigingen weergegeven die bestaande zorgmachtigingen opvolgen, die aflopen. De derde kolom betreffend de zorgmachtigingen voor betrokkenen die op dat moment geen zorgmachtiging hebben. En vervolgens wordt nog weergegeven hoeveel zorgmachtigingen op basis van een zelfbindingsverklaring zijn afgegeven en het aantal dat volgt op een zorgmachtiging ná een voortzetting CM.

Tabel 3.2 Afgegeven zorgmachtigingen 2020⁹

Maand	Wijziging zorgmachtiging	Zorgmacht. aansluitend op zorgmachtiging	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging - zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari			11		10
februari	<5		126		88
maart	<5	<10	443		217
april	<10	<10	680		176
mei	12	10	843		251
juni	17	13	863		233
juli	37	42	1.076	<5	341
augustus	32	191	1.040		285
september	30	401	825	<5	307
oktober	24	636	738	<5	281
november	30	604	806		257
december	37	782	1.089	<5	288
Totaal	232	2.694	8.540	<10	2.734

Tabel 3.3 Afgegeven zorgmachtigingen 1^e halfjaar 2021

Maand	Wijziging zorgmachtiging	Zorgmacht. aansluitend op zorgmachtiging	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging - zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari	38	826	650	<5	310
februari	34	855	358	<5	261
maart	32	835	342	<5	298
april	37	822	329	<5	307
mei	31	572	280	<5	261
juni	24	543	291	<5	277
Totaal	196	4.453	2.250	12	1.714

Toelichting

Tabel 3.3 laat zien dat in het eerste halfjaar het grootste aandeel van de machtigingen bestaat uit zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging. Het aantal wijzigingen op de zorgmachtigingen blijft gering, in lijn met de aantallen in het tweede halfjaar van 2020.

Voor wat betreft de zorgmachtigingen liggen na januari de aantallen aanzienlijk lager dan voorgaande maanden in 2020. Dit is verklaarbaar omdat bij de inwerkingtreding van de Wvvgz alleen eerste zorgmachtigingen werden afgegeven, ook voor betrokkenen die al een machtiging onder de BOPZ hadden. Daarna konden, opvolgend, ook zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging worden afgegeven. Het aantal zorgmachtigingen op basis van een zelfbindingsverklaring is in 2021 relatief hoger, 12 in het eerste halfjaar, ten opzichte van 10 in 2020.

⁹ Tabel 3.2 en 3.3 Gegevens zijn verkregen vanuit de rechtspraak in juli 2021.

Het aantal zorgmachtigingen aansluitend aan een voortgezette crisismaatregel is af te zetten tegen het aantal voortzettingen crisismaatregel zoals weergegeven in tabel 2.1.

Tabel 3.4 Afgegeven zorgmachtigingen na VCM afgezet tegen VCM 2020 en 1^e halfjaar 2021¹⁰

Maand	2020		2021	
	Voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op VCM	Voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari	389	10	623	310
februari	636	88	666	261
maart	707	217	733	298
april	742	176	739	307
mei	737	251	651	261
juni	840	233	757	277
juli	982	341	4.169	1.714
augustus	788	285		
september	713	307		
oktober	738	281		
november	604	257		
december	755	288		
Totaal	8.631	2.734		

Toelichting

Gelet op deze gegevens heeft in het eerste halfjaar van 2021 41 % van de betrokkenen met een voortgezette crisismaatregel na afloop van de voortzetting nog verplichte zorg nodig gehad en heeft dit een vervolg gekregen met een zorgmachtiging. Dit is in lijn met het laatste kwartaal van 2020, toen was dit 40 % van de betrokkenen met een voortzetting crisismaatregel.

3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging.

De officier van justitie ontvangt aanvragen voor de voorbereiding van zorgmachtigingen. Op basis van beschikbare informatie bepaalt de officier of er een verzoekschrift moet worden voorbereid. Als de voorbereiding is afgerond dient de officier een verzoekschrift in bij de rechter om een zorgmachtiging af te geven. De cijfermatige doorloop van de voorbereiding is zichtbaar in de onderstaande tabel.

In tabel 3.5 is weergegeven:

1. Het totaal aantal aanvragen ingediend bij de officier van justitie om een voorbereiding voor een zorgmachtiging te starten, in kolom 1.
2. De aanvragen die de officier van justitie in behandeling heeft genomen wat ook inhoudt dat de voorbereiding voor een zorgmachtiging is begonnen, in kolom 2.
3. Totaal aantal verzoekschriften dat ingediend is bij de rechter, in kolom 3.

¹⁰ Tabel 3.2, 3.3 en 3.4 Gegevens zijn verkregen vanuit de rechtspraak in april 2021

Tabel 3.5 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging in 2020 ¹¹

Maand	1. Aanvragen voorbereiden verzoekschriften ZM	2. In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM	3. Ingediende verzoekschriften ZM
januari	1.089	815	157
februari	1.505	1.257	659
maart	1.593	1.576	1.155
april	1.635	1.515	1.200
mei	1.489	1.344	1.218
juni	1.636	1.638	1.299
juli	1.967	1.907	1.713
augustus	1.824	1.758	1.434
september	2.198	2.180	1.678
oktober	2.394	2.396	1.882
november	1.797	1.909	2.018
december	1.766	1.728	1.816
Totaal	20.893	20.023	16.229

Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging 1° halfjaar 2021

Maand	1. Aanvragen voorbereiden verzoekschriften ZM	2. In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM	3. Ingediende verzoekschriften ZM
januari	1.437	1.476	1.443
februari	1.488	1.468	1.471
maart	1.551	1.533	1.519
april	1.267	1.279	1.308
mei	1.119	1.095	1.014
juni	1.459	1.492	1.104
Totaal	8.321	8.343	7.859

Toelichting

Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan en nadat deze betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken voor de officier om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken als er sprake is van een eigen plan van aanpak). Indien dit het geval is zal de OvJ het verzoekschrift onverwijld indienen bij de rechter. De rechter heeft 3 weken om een besluit te nemen. Deze termijnen zijn van belang om de bovenstaande aantallen goed te kunnen interpreteren. Voor de aantallen in tabel 3.5 onder kolom 1 zijn deze termijnen nog niet begonnen. De termijn van 4 weken start enkele dagen nadat een verzoekschrift in voorbereiding is genomen (kolom 2), zodra de geneesheer-directeur de betrokkene informeert.

De doorstroming van aanvraag via in voorbereiding nemen naar indienen is in het eerste halfjaar gelijkmatiger dan in 2020, wat duidt op een gelijkmatiger workflow. Te zien is dat er in januari meer

¹¹ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in juli 2021.

aanvragen in voorbereiding zijn genomen (kolom 2) dan zijn ontvangen (kolom 1). Dat betekent dat er aanvragen in behandeling zijn genomen die al eerder (december 2020) zijn ontvangen. Het verschil tussen het aantal in voorbereiding genomen verzoekschriften door de officier van justitie (kolom 2) en ingediende verzoeken bij de rechter (kolom 3) (in totaal 448 aanvragen) is deels te verklaren door de tijd die de geneesheer-directeur en de OvJ hebben om de voorbereiding af te ronden (maximaal 4 of 6 weken). Daarnaast wordt er voor een deel van de aanvragen geen verzoekschrift ingediend, omdat deze gedurende de voorbereiding worden beëindigd op grond van art. 5:11 of 5:16 Wvvgg (in totaal 628 aanvragen). De procedure kan onder andere beëindigd worden als er niet wordt voldaan aan de criteria voor verplichte zorg, de betrokkene succesvol een eigen plan van aanpak op heeft gesteld en/of zorgverlening verder gaat onder vrijwillig kader.

Officier van justitie op zitting

In de onderstaande tabellen staat weergegeven hoe vaak een officier heeft deelgenomen aan een zitting. De wet schrijft voor dat de officier van justitie op de zitting aanwezig is, tenzij het evident is dat een nadere toelichting of motivering van het verzoek niet nodig is. Het kan in voorkomende gevallen behulpzaam zijn dat de OvJ op zitting is, bijvoorbeeld als de onderbouwing van de zorgmachtiging extra toelichting behoeft of als de voorliggende zaak (juridisch) complex is. De vraag of een OvJ op zitting moet verschijnen is een afweging per casus¹².

Tabel 3.6 Aanwezigheid van de officier van justitie op zitting bij ZM¹³

OVJ op zitting aanwezig	januari	februari	maart	april	mei	juni	Totaal
Ja	61	57	67	47	39	28	299
Nee	1.498	1.199	1.341	1.282	1.086	930	7.336
Totaal	1.559	1.256	1.408	1.329	1.125	958	7.635

Tabel 3.7 Aanwezigheid van de officier van justitie op zitting bij VCM¹⁴

OVJ op VCM zitting aanwezig	januari	februari	maart	april	mei	juni	Totaal
Ja	<10	20	<10	<10	<10	<10	56
Nee	574	595	694	669	665	687	3.884

Toelichting

In het eerste kwartaal van 2021 is 299 maal (3,9%) door een officier deelgenomen aan een zitting voor een zorgmachtiging (tabel 3.6). In geval van de voortgezette crisismaatregel is 56 (1,4 %) van 3.940 zittingen bijgewoond (tabel 3.7).

¹² Dit is conform werkwijze die eerder is genoemd in kamerbrief 'Regels voor het kunnen verlenen van verplichte zorg aan een persoon met een psychische stoornis (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg)', pagina 4. [Detail 2017D20919 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).

¹³ Er is een verschil tussen het aantal zittingen in deze tabel van het OM (7635) en het aantal afgegeven beschikkingen zoals door de rechtspraak geregistreerd (8625) i.v.m. de registratietermijn.

¹⁴ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen

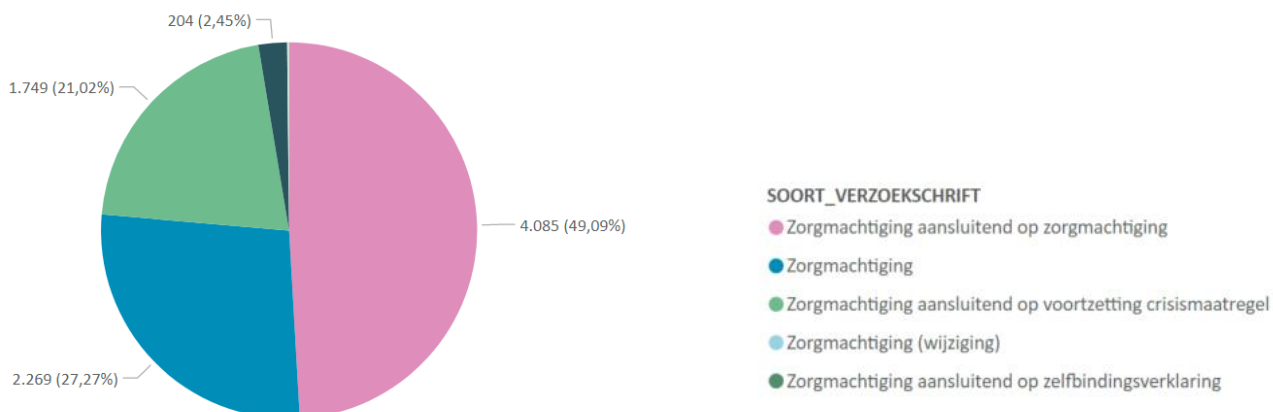
Aanvragen zorgmachtiging

In tabel 3.8 is de verdeling over de verschillende aanleidingen voor aanvragen voor voorbereiding van een verzoekschrift weergegeven. In tabel 3.9 is te zien welke functionarissen de aanvragers zijn geweest.

Tabel 3.8 Verschillende aanleidingen voor aanvraag voorbereiding verzoekschrift ZM 1^e halfjaar 2021
1516

Maand	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging (wijziging)	Zorgmachtiging aansluitend op voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op zelfbindings verklaring	Zorgmachtiging aansluitend op zorgmachtiging	Totaal
januari	375	39	250	<5	770	1440
februari	381	23	312	<5	769	1490
maart	449	28	296	<5	775	1555
april	386	39	314	<5	527	1270
mei	292	31	268	<5	526	1120
juni	386	44	309	<5	718	1460
Totaal	2.269	204	1.749	14	4.085	8.321

Figuur 3.2 Verschillende aanleidingen voor aanvraag voorbereiding verzoekschrift, 1^e halfjaar 2021.

Toelichting

Er zijn verschillende aanleidingen om een verzoekschrift voor een zorgmachtiging voor te bereiden. De verdeling van de aanvragen over de verschillende aanleidingen voor zorgmachtigingen is te zien in tabel 3.8. Hier is te zien dat het aantal zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging (kolom 5) hoger is dan het aantal aanvragen voor een zorgmachtiging (kolom 1). Het aantal zorgmachtigingen op basis van een zelfbindingsverklaring blijft laag. Bij het Openbaar Ministerie zijn in het eerste halfjaar van 2021 123 zelfbindingsverklaringen geregistreerd.

¹⁵ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in juli 2021.

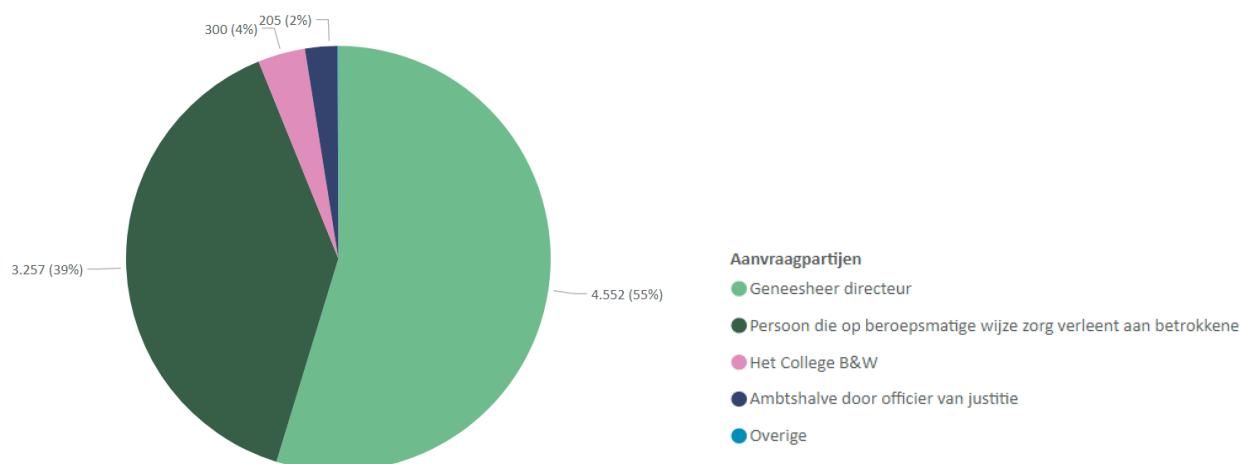
¹⁶ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaalstelling van de rijen of kolommen

Tabel 3.9 Aanvragers voor een voorbereiding van een verzoekschrift t.b.v. een zorgmachtiging ¹⁷¹⁸

Aanvrager	januari	februari	maart	april	mei	juni	Totaal
Geneesheer-directeur	805	820	830	700	620	777	4552
Persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent aan betrokkene	557	586	627	466	435	586	3257
Het College B&W	35	56	64	55	40	50	300
Ambtshalve	15	17	14	18	<5	15	205
Ambtenaar van de politie					<5		5
Forensische zorgaanbieder	<5			<5	<5		5
Totaal	1.440	1.479	1.551	1.265	1.120	1.459	8.321

Figuur 3.3 Ingediende aanvragen per aanvrager januari tot en met juni 2021.

Toelichting

In art. 5:3 Wvvggz staat benoemd wie een aanvraag voor een zorgmachtiging kan indienen. In tabel 3.9 is te zien dat de aanvragen voor de voorbereiding van een verzoekschrift vooral vanuit de GGZ worden ingediend (een geneesheer-directeur of een persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent). De zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een voortgezette crisismaatregel en zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging zijn zorgmachtigingen die het meest door deze aanvragers worden ingediend. Vanuit de politie wordt aangegeven dat rechtstreekse aanvragen voor een zorgmachtiging niet de voorkeur hebben. De politie streeft naar vroeg signalering in de wijk, en doet hiervoor meldingen bij de gemeente. De gemeente handelt dan verder op basis van deze melding (in overleg met de politie). Dat kan uiteindelijk ook resulteren in een aanvraag zorgmachtiging door de gemeente. Rechtstreekse aanvragen door de politie komen dus idealiter niet veel voor. Dit blijkt ook uit de cijfers; politie is nauwelijks een aanvrager geweest in het eerste halfjaar van 2021.

¹⁷ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in juli 2021.

¹⁸ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen

3.3 Verkennend onderzoek

In tabel 3.10 is het aantal meldingen weergegeven van burgers over personen voor wie de noodzaak tot (mogelijk verplichte) geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht. In tabel 3.11 en tabel 3.12 is het aantal verkennende onderzoeken te zien dat gestart is. In de tabel wordt ook de status van de onderzoeken weergegeven.

De bron van het aantal meldingen en verkennende onderzoeken voor deze ketenmonitor is een systeem dat door een groot deel van de gemeenten wordt gebruikt. Doordat niet alle gemeenten dit systeem gebruiken is het aantal meldingen zoals weergegeven in tabel 3.10 niet volledig, maar geeft wel een globaal beeld. Slechts 1 % van de gemeenten maakt geen gebruik van dit systeem.

Tabel 3.10 Meldingen bij gemeenten 1^e halfjaar 2021 ¹⁹

Maand	1. Aantal meldingen bij gemeenten	2. Waarvan melders met doorzettingsmacht	3. Waarvan anonieme meldingen
juni	106	25	46
april	122	22	43
januari	108	30	41
maart	121	42	41
februari	95	14	35
mei	76	22	30
Totaal	628	155	236

Tabel 3.11 Verkennende onderzoeken 2020

Maand	1. Aantal Verkennende onderzoeken	2. Afgeronde VO dat leidt tot aanvraag	3. Aantal Voortijdig Beëindigde VO	4. Aantal Negatief afgeronde VO	5. Aantal VO, aanvraag toch doorgezet
januari	175	87	47	37	<5
februari	157	98	31	27	<5
maart	221	113	68	38	<5
april	111	53	28	28	<5
mei	106	58	31	17	
juni	149	69	49	31	
juli	129	50	48	30	
augustus	114	55	30	28	<5
september	117	54	24	38	
oktober	123	55	42	26	
november	115	59	37	18	<5
december	100	49	35	15	<5
Totaal	1617	800	470	333	<10

¹⁹ Gegevens zijn verkregen vanuit VNG in juli 2021. Gegevens van gemeenten die bezwaar hebben gemaakt tegen opnemen in de ketenmonitor zijn niet meegenomen in de aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen een klein deel, waardoor de vermelde gegevens wel als afspiegeling van de trend gezien kunnen worden.

Tabel 3.12 Verkennende onderzoeken 1^e halfjaar 2021²⁰

Maand	1. Aantal verkennend onderzoeken	2. Afgeronde VO dat leidt tot aanvraag	3. Aantal Voortijdig Beëindigd VO	4. Afgeronde VO met besluit tot geen aanvraag	5. Aantal VO, aanvraag toch doorgezet
januari	105	41	38	21	<10
februari	92	49	28	15	
maart	112	53	36	23	
april	119	58	35	25	<5
mei	75	32	24	19	
juni	90	38	23	28	<5
Totaal	593	271	184	131	<10

Toelichting

In het eerste halfjaar van 2021 zien we minder Wvvggz-meldingen (628) dan in het 1^e halfjaar van 2020 (938). In de 2^e helft van 2020 was dit een vergelijkbaar lager aantal met 706 meldingen. Een mogelijke verklaring hiervoor is het feit dat in het 1^e halfjaar van 2020 de Wvvggz een nieuwe wet was. Mogelijk worden meldingen op basis van kennis, ervaring en voortschrijdend inzicht eind 2020 en in 2021 minder snel als Wvvggz melding gekwalificeerd.

In het eerste halfjaar van 2021 is 593 maal een verkennend onderzoek gestart uit 628 meldingen. Van deze melders waren 155 mensen directe naasten van de betrokkene als genoemd in artikel 5:2 lid 5 Wvvggz, en hebben doorzettingmacht²¹ en zijn 236 meldingen anoniem gedaan. Melders met doorzettingmacht kunnen alsnóg een aanvraag bij de OvJ laten indienen, ook als de gemeente negatief heeft besloten geen aanvraag in te dienen. In kolom 5 van tabel 3.12 is te zien dat ca. 10 maal een aanvraag voor de voorbereiding is doorgezet waarbij gebruik gemaakt is van de doorzettingmacht.

Kolom 2, 3, 4 en 5 in tabel 3.12 geven aan op welke wijze de verkennende onderzoeken zijn afgerond. Voor 271 afgeronde verkennende onderzoeken, bijna de helft, zijn er aanvragen tot voorbereiding voor een zorgmachtiging gedaan bij de officier van justitie. Het verschil tussen het aantal verkennende onderzoeken in kolom 1 en het aantal afgeronde onderzoeken is het aantal lopende onderzoeken. Een verkennend onderzoek is erop gericht om helder te krijgen of verplichte ggz nodig, of, anders gezegd, of er nog mogelijkheden bestaan om dat te voorkomen. Verkennende onderzoeken waarvoor is besloten om geen aanvraag in te dienen bij de officier van justitie krijgen mogelijk een vervolg in het vrijwillige zorgkader.

Aanvragen tot verzoekschrift Zorgmachtiging afkomstig van college van B&W

In tabel 3.13 is het verloop weergegeven van de aanvragen voor een verzoekschrift zorgmachtiging die door colleges van B&W zijn aangevraagd.

In de kolommen is het volgende weergegeven:

1. Aantal aanvragen tot verzoekschrift zorgmachtiging door colleges van B&W
2. Aantal voorbereidingen verzoekschrift zorgmachtiging afkomstig van colleges van B&W dat beëindigd is

²⁰Gegevens zijn verkregen vanuit VNG in juli 2021. Gegevens van gemeenten die bezwaar hebben gemaakt tegen opnemen in de ketenmonitor zijn niet meegenomen in de aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen een klein deel, waardoor de vermelde gegevens wel als afspiegeling van de trend gezien kunnen worden

Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen

²¹ Indien naar aanleiding van een verkennend onderzoek het college van B&W van mening is dat geen noodzaak tot verplichte zorg aanwezig, kunnen deze melders het college verzoeken om alsnog een verzoek tot voorbereiding van een verzoekschrift in te dienen bij de OvJ (op grond van 5:2 lid 5 Wvvggz)

3. Aantal bij de rechter ingediende verzoekschriften voor zorgmachtiging, waarvan de aanvraag afkomstig was van colleges van B&W
4. Aantal door de rechter toegewezen zorgmachtigingen, waarvan de aanvraag afkomstig was van colleges van B&W

Tabel 3.13 Verloop aanvragen van Colleges van B&W 1e halfjaar 2021 ²²

Maand	1. Aantal aanvragen verzoekschrift ZM	2. Aantal voorbereidingen beëindigd	3. Aantal ingediend	4. Aantal zorgmachtigingen
januari	33	<10	14	<10
februari	55	18	21	16
maart	66	20	20	16
april	54	12	17	<10
mei	41	<10	10	<5
juni	51	<5	<5	
Totaal	300	68	85	52

Van de 300 door colleges van B&W ingediende aanvragen zijn er 68 voorbereidingen beëindigd (op grond van artikel 5:11 en 5:16 Wvvgz) en 85 ingediend bij de rechter. Het verschil tussen 300 (Kolom 1) en 153 (68+85; kolom 2 +3) betreft 147 nog niet afgeronde procedures (onderhanden werk) én verzoekschriften die niet in behandeling zijn genomen maar afgewezen op grond van artikel 5:3. In het eerste halfjaar van 2021 heeft het OM 52 afschriften ontvangen van toegewezen zorgmachtigingen op de 85 verzoekschriften die zijn ingediend. Voor (85-52=) 33 verzoekschriften is nog geen beschikking ontvangen, dan wel de beschikking niet toegewezen.

²² Gegevens zijn verkregen van het OM in juli 2021. Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaalstelling van de rijen of kolommen

3.4 Zorgmachtigingen onder de Wet forensische zorg

Onderstaande tabel geeft het aantal afgegeven Wvfgz-zorgmachtigingen naar aanleiding van artikel 2.3 Wfz weer.

Tabel 3.14 Afgegeven zorgmachtigingen onder Wfz 1^e halfjaar 2021²³

Zorgmachtiging Wfz 2.3	januari	februari	maart	april	mei	juni	Totaal
Aantal zorgmachtigingen Wfz 2.3	15	11	<10	20	<10	<10	72

In tabel 3.14 is het aantal afgegeven zorgmachtigingen te zien via artikel 2:3 Wfz, dat ambtshalve of op verzoek van de officier van justitie is voorbereid.

3.5 Beëindigingen van verplichte zorg

Op grond van artikel 8.18 Wvfgz kan de geneesheer-directeur een beslissing nemen tot beëindiging van het verlenen van verplichte zorg op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging indien het doel van verplichte zorg is bereikt of niet langer wordt voldaan aan het criterium voor verplichte zorg.

In Tabel 3.15 is het aantal beëindigingen weergegeven van zorgmachtigingen en van machtigingen voortzetting crisismaatregel

Tabel 3.15 Door GD beëindigde zorg 1^e halfjaar 2021²⁴

Maand	Door GD voortijdig beëindigd
januari	24
februari	15
maart	52
april	31
mei	33
juni	41
Totaal	196

²³ Gegevens zijn verkregen vanuit de Rechtspraak in juli 2021. De Rechtspraak is bezig met een verbeterslag over de administratie van de Wfz-2.3 cijfers, deze zijn waarschijnlijk niet compleet.

²⁴ Gegevens afkomstig van het OM in juli 2021.

3.6 Eigen plan van aanpak

Bij de start van een voorbereiding voor een zorgmachtiging kan de betrokkene kenbaar maken een eigen plan van aanpak op te willen stellen. Zodra de GD hiermee instemt wordt de procedure voor de voorbereiding door de GD geschorst.

In tabel 3.16 is weergegeven:

1. Aantal voorbereidingen zorgmachtiging die zijn geschorst door de GD om een eigen plan van aanpak op te stellen, en die zijn geregistreerd bij het OM, in kolom 1.
2. Aantal van de geschorste voorbereidingen waarvoor alsnog een verzoekschrift is ingediend, in kolom 2.
3. Aantal beëindigingen van voorbereiding zorgmachtiging op grond van artikel 5.11 of 5.16, nadat er eerder geschorst was voor een eigen plan van aanpak, in kolom 3.
4. Aantal zorgmachtigingen in voorbereiding die zijn geschorst en waarvoor nog geen verzoekschrift is ingediend en de voorbereiding nog niet is beëindigd in kolom 4.

Tabel 3.16 Eigen plan van aanpak 1^e halfjaar 2021 ²⁵

Maand	1. Schorsingen voorbereiding n.a.v. eigen plan van aanpak	2. Voorbereiding hervat en verzoekschrift alsnog ingediend	3. Voorbereiding zorgmachtiging beëindigd	4. Lopende schorsingen
januari	82	65	17	
februari	82	66	16	
maart	115	97	16	<5
april	81	65	16	
mei	59	49	<10	<5
juni	77	43	10	24
Totaal	495	385	83	27

Toelichting

In tabel 3.16 is te zien dat van januari tot en met juni 495 keer de voorbereiding van een zorgmachtiging geschorst is omdat de betrokkene in de gelegenheid is gesteld om een eigen plan van aanpak op te stellen. Dit is een daling ten opzichte van 2020 (645 in eerste halfjaar 2020). In het eerste halfjaar heeft dit in bijna 17% van de gevallen (83 maal) geleid tot de beëindiging van de aanvraag zorgmachtiging. 27 schorsingen zijn nog lopend.

²⁵ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in juli 2021, Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen

3.7 Aantal personen en aantal machtigingen per persoon

Sinds januari 2020 zijn er 17.174²⁶ personen aan wie één of meerdere Wvggz- machtigingen zijn afgegeven. Dit betreft zowel de voortzettingen crisismaatregel als de zorgmachtigingen. In de onderstaande tabel is weergegeven het aantal machtigingen dat per persoon is toegewezen en het aantal personen.

1. Het aantal toegewezen machtigingen
2. Het aantal personen

Tabel 3.17 Overzicht aantal personen en aantal machtigingen per persoon 2020 en 1^e halfjaar 2021

1. Aantal machtigingen	2. Aantal Personen
1	7.043
2	7.422
3	2.191
4 of meer	518
Totaal	17.174

Toelichting

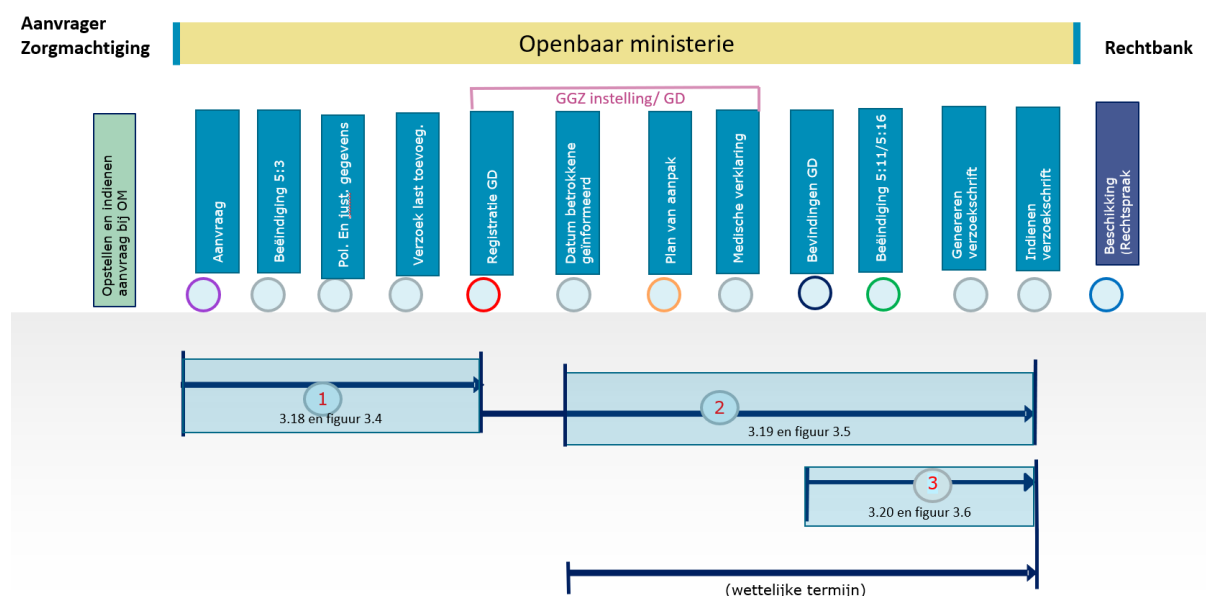
In bovenstaande tabel is zichtbaar dat bij de meeste personen (84%) aan wie een machtiging is afgegeven dit 1 of 2 machtigingen betreft, en voor een ander deel (13 %) waren dit 3 machtigingen. Dit kan bijvoorbeeld betreffen een voortzetting van een crisismaatregel en een zorgmachtiging volgend op een voortzetting crisismaatregel, waarna mogelijk nog een zorgmachtiging volgt, omdat een eerste machtiging onder de Wvggz voor een halfjaar werd afgegeven. Aan een klein deel (3%) van de betrokkenen zijn 4 of meer machtigingen afgegeven. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat het in het overgangsjaar 2020 niet mogelijk was om meteen een zorgmachtiging af te geven en volstaan moest worden met een CM en opvolgend een voortzetting. Mogelijk kwam een CM nog eens voor bij dezelfde persoon in de periode van 1,5 jaar, waarna vervolgens een zorgmachtiging opvolgend op een voortzetting zorgmachtiging werd afgegeven, waarna mogelijk nog wijzigingen en zorgmachtigingen voor een langere periode zijn gevolgd.

²⁶ Gegevens afkomstig van het OM in juli 2021

3.8 Doorlooptijden voorbereiding verzoekschrift zorgmachtiging

In deze paragraaf zijn doorlooptijden opgenomen van de voorbereiding van verzoekschriften voor zorgmachtigingen.²⁷ Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan. Nadat de GD de betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken voor de officier om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken als er sprake is van een eigen plan van aanpak). Indien dit het geval is zal de OvJ het verzoekschrift onverwijld indienen bij de rechter. De rechter heeft 3 weken om een besluit te nemen. Van het opstellen van de aanvraag en het afgeven van de beschikking zijn geen doorlooptijden opgenomen omdat die (nog) niet beschikbaar zijn.

28

Er zijn drie doorlooptijden opgenomen.

1. In tabel 3.18 vindt u de doorlooptijd van registratie van de aanvraag bij het Openbaar Ministerie tot het aanwijzen van een geneesheer-directeur (GD),
2. In tabel 3.19 van betrokkene geïnformeerd tot indienen verzoekschrift,
3. In tabel 3.20 van ontvangen bevindingen GD tot indienen verzoekschrift.

De doorlooptijden zijn weergegeven in aantallen dagen.

Iedere tabel heeft per maand 2 kolommen

1. Gemiddelde doorlooptijd in dagen
2. Aantal aanvragen tot voorbereiding van een verzoekschrift zorgmachtigingen. Dit is het aantal dat is meegenomen in de meting van doorlooptijd.

Daarnaast is per tabel een grafiek (“boxplot”) opgenomen, waarin de spreiding van de doorlooptijden zichtbaar is.

²⁷ Gegevens zijn in juli 2021 verkregen vanuit het OM.

²⁸ Met dank aan het OM.

Doorlooptijd van registratie aanvraag tot het aanwijzen van een GD

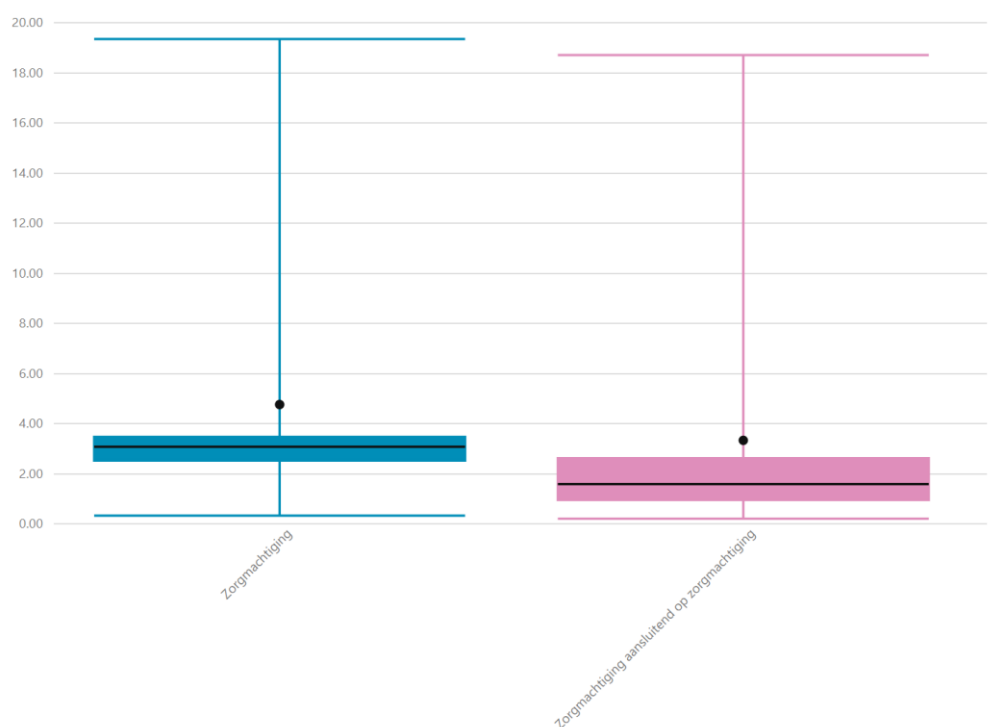
Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan. In onderstaande tabel is de gemiddelde doorlooptijd per maand weergegeven.

Tabel 3.18 Gemiddeld aantal dagen van registratie aanvraag tot aanwijzen GD 1^e halfjaar 2021

Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal
januari	2,62	1.392
februari	2,95	1.442
maart	2,72	1.487
april	3,18	1.218
mei	2,61	1.082
juni	1,51	1.379

In figuur 3.4 is deze doorlooptijd voor het eerste halfjaar van 2021 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging en zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging.

Figuur 3.4 Doorlooptijd van registratie aanvraag tot aanwijzen GD²⁹

²⁹ De vette stip is het gemiddelde, de zwarte lijn geeft de mediaan weer. De mediaan is de middelste waarde in een reeks getallen die gerangschikt zijn naar grootte. (Als het streepje in het midden staat wil dat zeggen dat 50% van de getallen onder de mediaan ligt en 50% erboven).

Toelichting

In figuur 3.4 zijn de doorlooptijden van de registratie van de aanvraag tot het aanwijzen van een GD gesplitst naar verschillende aanleidingen voor de aanvraag van voorbereiding voor een verzoekschrift van een zorgmachtiging.

Als de aanleiding een initiële zorgmachtiging betreft ligt de doorlooptijd van de registratie van de aanvraag tot het aanwijzen van een GD tussen 1 en 20 dagen (het blauwe blok), waarbij het gemiddelde op ca. 5 dagen ligt (de zwarte punt). Het lijntje in de box geeft aan dat de mediaan op 3 ligt, dit betekent dat voor het grootste deel van de aanvragen deze doorlooptijd tussen de 2,5 en 3,5 dag ligt.

Als de aanleiding van de aanvraag een zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging betreft (roze blok) ligt de gemiddelde doorlooptijd van registratie van de aanvraag en aanwijzen van de GD op 3,5 dag (de zwarte punt). Met een mediaan van 1,6 is zichtbaar dat de doorlooptijd voor dit onderdeel korter is dan bij aanvragen van eerste zorgmachtigingen. Dit is verklaarbaar omdat de GD dan reeds bekend is.

Doorlooptijd van betrokkene geïnformeerd door GD tot indienen verzoekschrift

Nadat de GD de betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken (28 dagen) voor de officier om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken -42 dagen- als er sprake is van een eigen plan van aanpak). In onderstaande tabel is het gemiddelde per maand weergegeven en is geen onderscheid gemaakt in de doorlooptijden of er wel of geen sprake was van een eigen plan van aanpak.

Tabel 3.19 Gemiddeld aantal dagen van betrokkene geïnformeerd door GD tot indienen verzoekschrift 1^e halfjaar 2021³⁰

Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal
januari	30,38	646
februari	29,01	592
maart	29,69	684
april	28,67	571
mei	26,28	492
juni	23,16	312

In figuur 3.5 is deze doorlooptijd voor het eerste halfjaar 2021 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging en zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging.

Figuur 3.5 Doorlooptijd van betrokkene geïnformeerd door GD tot indienen verzoekschrift

³⁰ Niet voor alle voorbereidingen zijn de relevante gegevens aangeleverd (aantallen in de 2e kolom zijn laag), daarom konden slechts voor een deel van de voorbereidingen de doorlooptijden worden berekend.

Toelichting

In figuur 3.5 is zichtbaar dat de doorlooptijd van het informeren van een betrokkene tot het indienen van een verzoekschrift bij zorgmachtigingen (het blauwe blok) ligt tussen 24,5 en de 33 dagen, waarbij het gemiddelde op ruim 28 dagen ligt (de zwarte stip). De zwarte lijn in de box geeft aan dat de mediaan³¹ iets lager, op ruim 28 dagen ligt. Verder is zichtbaar dat de doorlooptijd van twee derde van het aantal ingediende verzoekschriften tussen de 26,8 en 31 dagen ligt.

Bij de zorgmachtigingen aansluitend op zorgmachtigingen (roze blok) liggen de mediaan én het gemiddelde van dit onderdeel van de voorbereiding op ca. 26 dagen dicht bij elkaar. Verder is zichtbaar dat de doorlooptijd van twee derde van het aantal ingediende verzoekschriften tussen de 26,5 en 28,5 dagen ligt.

Daarmee wordt ook zichtbaar dat gemiddelde doorlooptijd bij de aansluitende zorgmachtigingen zo'n 2 dagen korter is.

Doorlooptijd van ontvangen bevindingen GD tot indienen verzoekschrift

Nadat een GD is aangewezen zal de GD bevindingen opstellen en deze naar de OvJ sturen. Op basis van de bevindingen kan de OvJ besluiten een verzoekschrift in te dienen. In tabel 3.20 is de gemiddelde doorlooptijd per maand weergegeven van ontvangen bevindingen van de GD tot het indienen van een verzoekschrift bij de rechtbank.

Tabel 3.20 Gemiddeld aantal dagen van ontvangen bevindingen GD tot indienen verzoekschrift 1^e halfjaar 2021

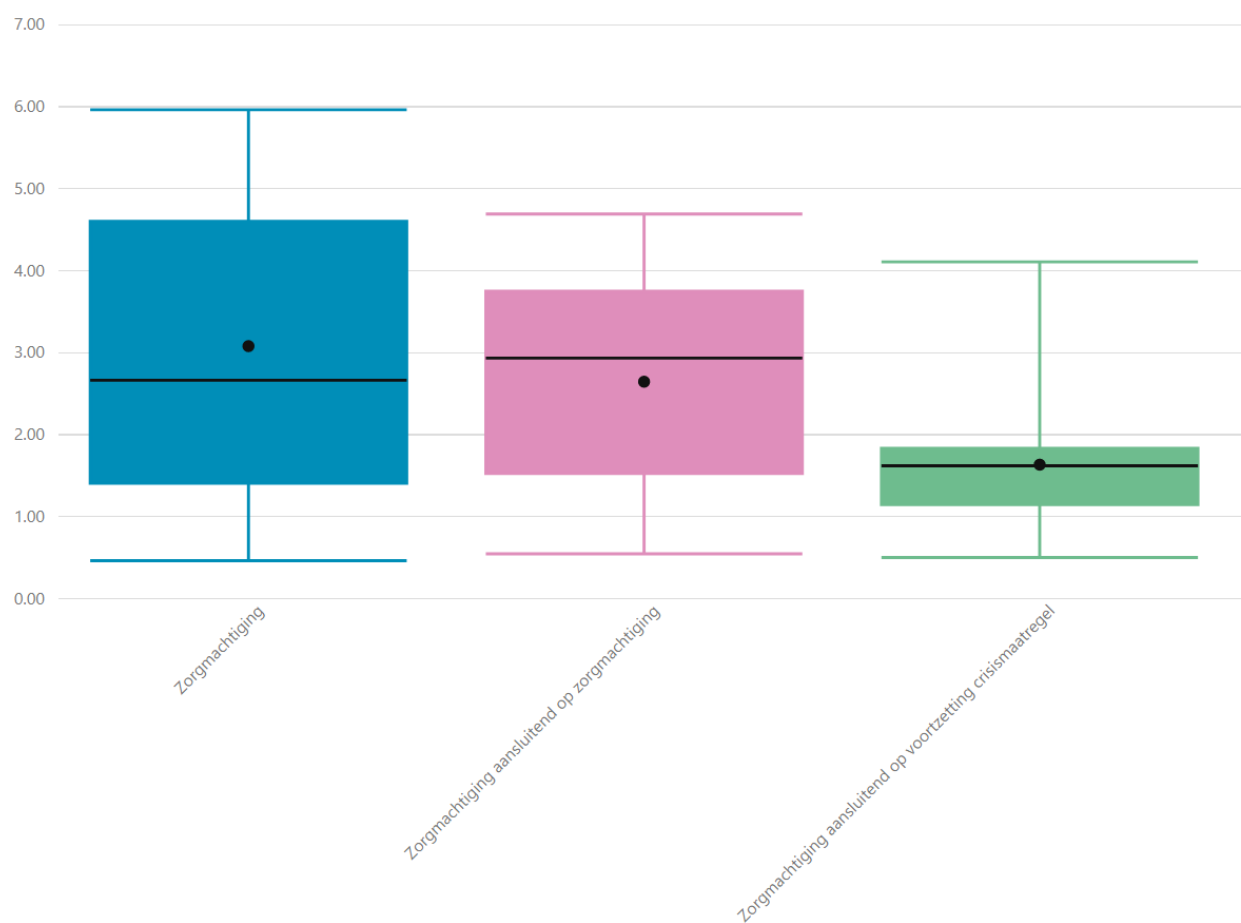
Maand	1. Gemiddeld aantal dagen	2. Aantal
januari	3,62	1.376
februari	2,55	1.323
maart	2,33	1.440
april	1,93	1.255
mei	1,85	958
juni	1,92	1.057

In figuur 3.6 is deze doorlooptijd voor het eerste halfjaar 2021 uitgesplitst naar verschillende aanleidingen voor een aanvraag, namelijk zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging en zorgmachtiging aansluitend op een voortzetting crisismaatregel.

³¹De vette stip is het gemiddelde, de zwarte lijn geeft de mediaan weer. De mediaan is de middelste waarde in een reeks getallen die gerangschikt zijn naar grootte. (Als het streepje in het midden staat wil dat zeggen dat 50% van de getallen onder de mediaan ligt en 50% erboven.

Figuur 3.6 Doorlooptijd van ontvangen bevindingen GD tot indienen verzoekschrift³²

Toelichting

In figuur 3.6 is zichtbaar dat de gemiddelde doorlooptijd van de ontvangen bevindingen van de GD tot het indienen van een verzoekschrift bij zorgmachtigingen (het blauwe blok) varieert tussen 0,5 en 6 dagen, waarbij het gemiddelde op iets meer dan 3 dagen ligt. De zwarte lijn in de box geeft aan dat de mediaan op 2,7 ligt, waarbij de doorlooptijd voor dit onderdeel bij de meeste aanvragen tussen 2,5 en 4,5 dagen ligt.

Bij de zorgmachtigingen aansluitend op zorgmachtigingen ligt de gemiddelde doorlooptijd op 2,6 dagen met een mediaan van bijna 3. Dit is ongeveer dezelfde doorlooptijd is als bij de voorbereiding van verzoekschriften voor eerste zorgmachtigingen.

Bij zorgmachtigingen aansluitend op crisismaatregel ligt dit onderdeel van de doorlooptijd lager, namelijk tussen een 0,5 dag en 4 dagen met een gemiddelde van 1,5 dag.

³² De vette stip is het gemiddelde, de zwarte lijn geeft de mediaan weer. De mediaan is de middelste waarde in een reeks getallen die gerangschikt zijn naar grootte. (Als het streepje in het midden staat wil dat zeggen dat 50% van de getallen onder de mediaan ligt en 50% erboven.)

4. Patiëntenvertrouwenspersoon

De betrokkene kan in het proces van de Wvvgz ondersteund worden door een patiëntenvertrouwenspersoon. Dit kan bijvoorbeeld bij het opstellen van een zorgplan of zorgkaart of bij een klacht over (verplichte) zorg of een vraag over het proces. De geneesheer-directeur en de burgemeester vragen in het proces van respectievelijk de zorgmachtiging en de crisismaatregel de betrokkene of diens persoonsgegevens doorgestuurd mogen worden naar een patiëntenvertrouwenspersoon, of betrokkene geeft dit zelf aan. De patiëntenvertrouwenspersoon kan dan contact opnemen en, indien gewenst, ondersteuning leveren. Daarnaast ontvangen de betrokkenen van de geneesheer-directeur ook de contactgegevens van de Stichting PVP zodat betrokkenen ook zelf contact kunnen opnemen met een patiëntenvertrouwenspersoon.

4.1 Inzet PVP

De pvp biedt advies en bijstand in de voorbereiding en gedurende de looptijd van een zorgmachtiging en bij een crisismaatregel. Daarnaast biedt de pvp ook ondersteuning in onder andere de forensische psychiatrie³³ en aan betrokkenen die vrijwillig in behandeling zijn. Er wordt vastgelegd welke titel cliënten hebben ten tijde van een vraag of klacht. Dit kan nog gaan om een klacht die speelt in de periode waarin betrokkenen een BOPZ-titel hadden, vandaar dat deze ook nog in de tabel is weergegeven.

In onderstaande tabel is het aantal keren te zien dat een pvp ondersteuning heeft gegeven aan betrokkenen met genoemde juridische titels in januari tot en met juni 2021. Stichting PVP telt het aantal keren ondersteuning, hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund.

Tabel 4.1 Inzet PVP 1e halfjaar 2021.

Juridische titel	januari	februari	maart	april	mei	juni	Totaal
zorgmachtiging	868	710	806	894	798	818	4.894
voorbereiding zorgmachtiging	96	95	111	105	70	88	565
geen dwang of drang (vrijwillig)	82	74	79	73	65	50	423
forensisch	100	76	94	63	106	131	570
crisismaatregel	314	340	400	387	364	345	2.150
Bopz	177	132	152	159	150	172	942
anders/onbekend	70	67	75	85	83	85	465
Totaal	1.707	1.494	1.717	1.766	1.636	1.689	10.009

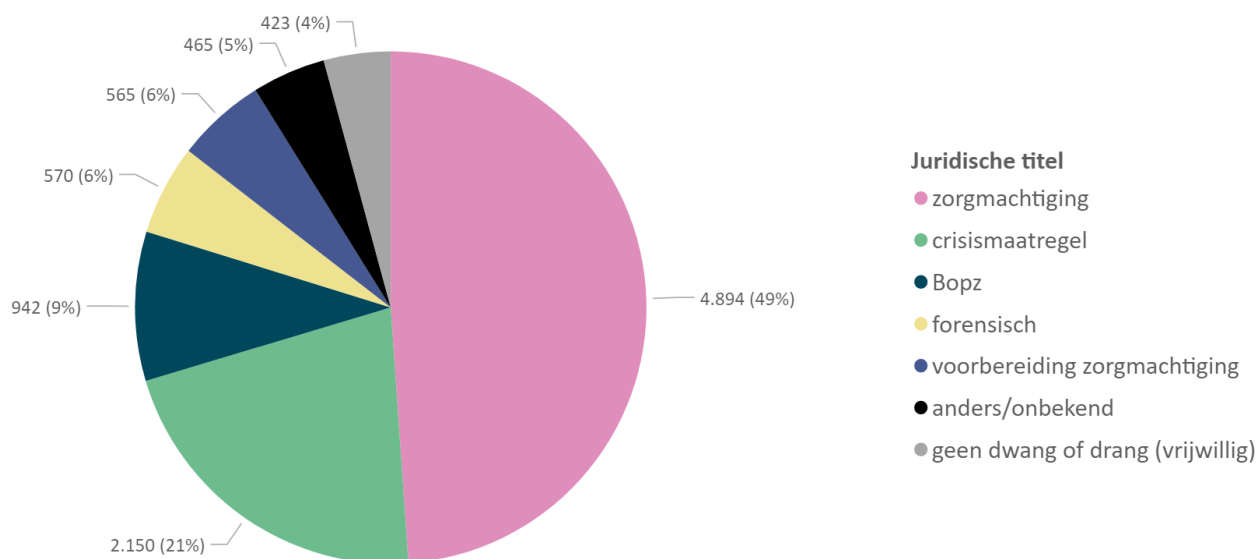
* In het aantal Crisismaatregel valt ook de inzet pvp tijdens voortzetting CM. Voortzetting CM wordt niet apart vastgelegd.

* "Anders/onbekend" betreft bijzondere titels of de juridische status van betrokkenen is niet te achterhalen zoals soms bij helpdeskcontacten.

³³ Het gaat om cliënten voor wie vanuit het strafrecht een zorgmachtiging wordt aangevraagd, forensische cliënten die met een strafrechtelijke titel worden geplaatst in een Wvvgz-accommodatie en cliënten met een zorgmachtiging die bij een opname al of niet tijdelijk in een tbs-kliniek verblijven.

Figuur 4.1 Inzet PVP 1^e halfjaar 2021

In tabel 4.2 is weergegeven:

Het aantal maal dat er door een patiëntenvertrouwenspersoon ondersteuning is geleverd bij Wvggz producten bij de voorbereiding op een zorgmachtiging.

Tabel 4.2 Inzet PVP Wvggz producten bij voorbereiding ZM

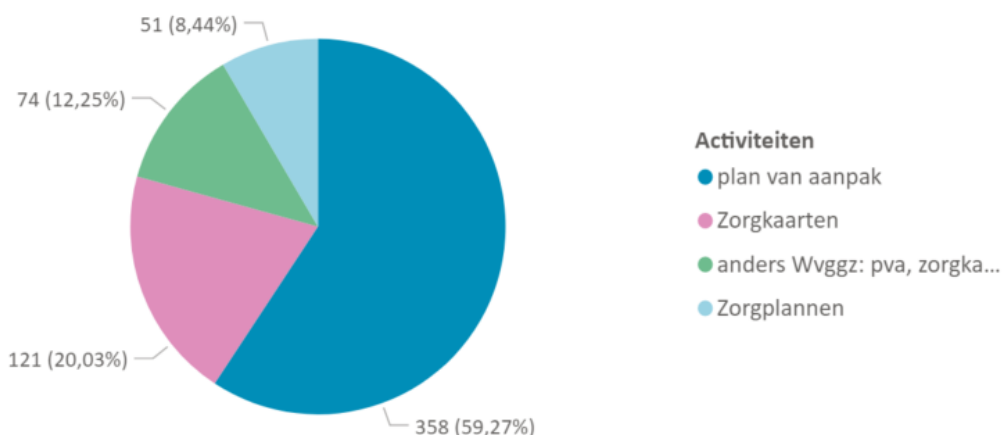
Activiteiten dossiers	Aantal
anders Wvggz: pva, zorgkaart, zorgplan	74
plan van aanpak	358
zorgkaart: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	75
zorgkaart: vraag/klacht	46
zorgplan: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	17
zorgplan: vraag/klacht	34
Totaal	604

Toelichting

In totaal is er bij de voorbereiding van een zorgmachtiging ondersteuning geleverd bij 604 dossiers onderverdeeld in verschillende onderwerpen. Deze ondersteuning is nog onderverdeeld in vraag of klacht en bijstand. Hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund. De ondersteuning bij Wvggz producten bij de voorbereiding van de zorgmachtiging is geleverd aan 528 betrokkenen. De onderdelen waarin 'bijstand' wordt genoemd gaat om daadwerkelijke bijstand bij opstellen, actualiseren of evalueren van een zorgkaart of zorgplan, alle overige onderdelen gaan om een vraag of klacht over het onderwerp. Dus bij plan van aanpak gaat het niet om bijstand bij het opstellen van een plan van aanpak maar om de inzet bij vragen of om het bieden van ondersteuning bij klachten over een plan van aanpak.

Figuur 4.2 Inzet PVP Wvggz producten bij voorbereiding ZM tot en met juni 2021

In tabel 4.3 is weergegeven: Het aantal maal dat persoonsgegevens zijn doorgestuurd naar de Stichting PVP door de burgemeester (BM) en geneesheer-directeur (GD).

Tabel 4.3 Inzet PVP bij voorbereiding zorgmachtiging en crisismaatregel ³⁴

Maand	Verstrekkingen door BM	Verstrekkingen door GD
januari	162	91
februari	144	74
maart	180	100
april	181	62
mei	166	54
juni	211	79
Totaal	1044	460

In tabellen 4.4 en 4.5 zijn de beschikbare gegevens naast elkaar gezet om de verhouding tussen de inzet van de PVP in het proces voor een zorgmachtiging en een crisismaatregel zichtbaar te maken.

Tabel 4.4 Procentuele verhoudingen inzet PVP bij ZM

Maand	1. In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM	2. Gegevens doorgestuurd door GD (aantal personen)	% verhouding
januari	1.476	91	6%
februari	1.468	74	5%
maart	1.533	100	7%
april	1.279	62	5%
mei	1.095	54	5%
juni	1.492	79	5%
Totaal	8.343	460	5%

³⁴ Gegevens tabel 4.2 en 4.3 zijn in juli 2021 verkregen vanuit StPVP.

Tabel 4.5 Procentuele verhoudingen inzet PVP bij CM

Maand	Aantal opgelegde Crisismaatregelen	Gegevens doorgestuurd door BM (aantal personen)	% verhouding
januari	685	162	24%
februari	608	144	24%
maart	762	180	24%
april	707	181	26%
mei	708	166	23%
juni	777	211	27%
Totaal	4.247	1044	25%

Te zien is dat er relatief gezien minder gegevens van betrokkenen worden doorgestuurd bij de voorbereiding van een zorgmachtiging dan bij een crisismaatregel. Het werkproces is momenteel dusdanig ingericht dat betrokkene per post de vraag krijgt of men ondersteuning wil. Er wordt momenteel gewerkt aan een aangepaste werkwijze, waarmee wordt beoogd meer betrokkenen te bereiken.

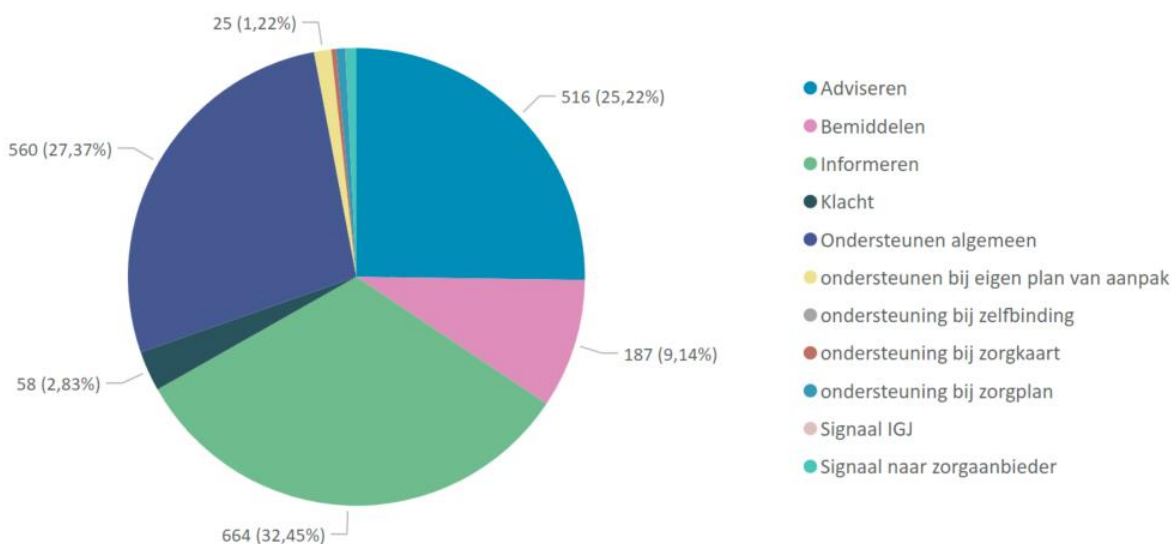
5. Familievertrouwenspersoon

De familievertrouwenspersoon heeft tot taak om, op verzoek van de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten van een persoon met een psychische stoornis, voor wie een verzoek voor een zorgmachtiging wordt voorbereid of aan wie verplichte zorg wordt verleend door een zorgaanbieder, deze:

- te informeren
- te adviseren
- te ondersteunen
- bijstand te verlenen bij een klachtprocedure
- tekortkomingen in de structuur en de uitvoering van de zorg, voor zover deze afbreuk doen aan de rechten van de betrokkene, te signaleren en aan de inspectie te melden
- te bemiddelen tussen de familie en naasten, de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke en betrokkene.

Onderstaande figuur geeft het aantal geleverde ondersteunings-diensten door een familievertrouwenspersoon weer, onderverdeeld naar type diensten.

Figuur 5.1 Ondersteuning Familievertrouwenspersoon

Tabel 5.2 Aantal casussen verplichte zorg bij de Familievertrouwenspersonen, voorbereidingen op CM en ZM, 1^e halfjaar 2021

status casus	Vorbereiding CM			Vorbereiding ZM			Totaal			
	Kwartaal	Nieuw	Aantal lopend	Totaal	Nieuw	Aantal lopend	Totaal	Nieuw	Aantal lopend	Totaal
Kwartaal 1	<5	15	19	25	21	46	29	36	65	
Kwartaal 2	<10	12	18	37	31	68	43	43	86	
Totaal		10	27	37	62	52	114	72	79	151

Tabel 5.3 Aantal casussen verplichte zorg bij de Familievertrouwenspersonen, uitvoering van CM en ZM, 1^e halfjaar 2021 ³⁵

status casus	Uitvoering crisismaatregel			Uitvoering zorgmachtiging			Totaal			
	Kwartaal	Nieuw	Aantal lopend	Totaal	Nieuw	Aantal lopend	Totaal	Nieuw	Aantal lopend	Totaal
Kwartaal 1		72	63	135	134	154	288	206	217	423
Kwartaal 2		79	71	150	135	166	301	214	237	451
Totaal		151	134	285	269	320	589	420	454	874

Onderstaande tabel geeft het aantal casussen weer dat is behandeld door een familievertrouwenspersoon ten aanzien van verplichte zorg. Een casus kan over meerdere kwartalen lopen; in tabel 5.4 zijn deze dubbellingen (die wel in figuur 5.1 en tabel 5.2 en 5.3 aanwezig zijn) eruit gehaald.

Tabel 5.4 Aantal casussen in behandeling bij een familievertrouwenspersoon, 1^e halfjaar 2021³⁶.

Totaal casussen periode	Aantal nieuw	Aantal lopend	totaal
▼			
Vorbereiding ZM	62	<10	70
Vorbereiding CM	10	11	21
Uitvoering zorgmachtiging	270	70	340
Uitvoering crisismaatregel	151	26	177
Totaal	493	115	608

Toelichting

De familievertrouwenspersoon is er voor naasten van mensen die in behandeling zijn bij een ggz instelling, de verslavingszorg en voor naasten van mensen met psychische en/of verslavingsproblemen bij wie (mogelijk) sprake is van verplichte zorg. In tabel 5.4 is te zien dat er in 608 casussen zijn behandeld, waarvan 493 nieuwe, in het eerste halfjaar van 2021. Hierbij is voornamelijk ondersteuning geleverd bij voorbereiding of zorgverlening in het kader van CM en ZM. Iedere casus stelt in principe ondersteuning aan een naaste/familie voor. Hierbij kan de naaste binnen één casus van een of meerdere diensten gebruik maken.

³⁵ Gegevens zijn in juli 2021 verkregen vanuit de Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen.

³⁶ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5-tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen

6. Uitspraken beroepen en schadevergoedingen

De betrokkene (of diens vertegenwoordiger of nabestaande) of de zorgaanbieder kan, naar aanleiding van een uitspraak van een klachtencommissie, een beroep indienen bij de rechter. Dit betreft een procedure op basis van artikel 10.7 van de Wvvgz. De verzoeker kan tevens een verzoek tot schadevergoeding bij de rechter indienen (artikel 10.11 Wvvgz). In de onderstaande tabel is het aantal uitspraken naar aanleiding van beroepen en verzoeken tot schadevergoedingen weergegeven. Bij artikel 9.10 betreft het betrokkenen met een strafrechtelijke titel.

Tabel 6.1 Aantal uitspraken beroepen en schadevergoedingen 2020³⁷

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	Totaal
Beroep n.a.v. klachtenprocedure		<10	<10	<5	15
Beroep nav klachtenprocedure ogv art9:10				<5	<5
Beroep tegen crisismaatregel	<10	<10	<5	<5	20
Schadevergoeding	<10	<10	10	10	32

Tabel 6.2 Aantal uitspraken beroepen en schadevergoedingen 1^e helft 2021³⁸

Uitspraken beroepen en schadevergoedingen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Totaal
Beroep n.a.v. klachtenprocedure	17	21	38
Beroep nav klachtenprocedure ogv art9:10	<5	<5	<5
Beroep tegen crisismaatregel	19	31	50
Schadevergoeding	62	45	107

De uitspraken op beroepen en schadevergoedingen zijn in 2021 toegenomen.

³⁷ Gegevens zijn in maart 2021 verkregen vanuit rechtspraak.

³⁸ Gegevens zijn in juli 2021 verkregen vanuit rechtspraak.